

Rīgā
Nr. 01-08/9

21.05.2020.

**Sabiedrisko Pakalpojumu Regulēšanas komisijai
Ūnijas iela 45, Rīga, LV-1039
sprk@sprk.gov.lv**

**Par konsultāciju dokumentu “Par noteikumiem par elektroenerģijas
sadales sistēmas attīstības plānu”**

Atsaucoties uz Sabiedrisko Pakalpojumu Regulēšanas komisijas (turpmāk - SPRK) 2020.gada 7.maijā izsludināto konsultāciju “Par noteikumiem par elektroenerģijas sadales sistēmas attīstības plānu”, biedrība “Latvijas Elektroenerģētiķu un Energoņēmēju asociācija” (turpmāk – LEEA) ir iepazīsinies ar konsultāciju dokumentu (turpmāk – Noteikumu projekts) un savas kompetences sniedz savus priekšlikumus un komentārus.

LEEA atzinīgi vērtē SPRK izstrādāto noteikumu projektu un prognozē, ka sadales sistēmas attīstības plāns veicinās lietotāju un citu iesaistīto pušu aktīvāku iesaisti plānošanas procesā, nodrošinot labāku iesaistīto pušu interešu līdzsvarojumu. Vienlaikus LEEA Noteikumu projektā ir identificējusi vairākus ierosinājumus, kuri būtu papildus precizējami vai saskaņojami starp iesaistītajām pusēm.

Komentējot Noteikumu projekta punktus 6.1.1., 6.1.3., 6.1.4., 6.2.2.3., 6.2.2.4. un 6.2.2.5., LEEA pievērš uzmanību apstāklim, ka šajos Noteikumu projekta punktos ir norāde uz sadales sistēmas operatoram pienākumu sniegt informāciju par faktisko situāciju un plānotajām investīcijām dažādos reģionos. Vienlaikus, pēc LEEA rīcībā esošās informācijas, Latvijas sadales sistēmas operatora AS “Sadales Tīkls” darbības politika kopš uzņēmuma restrukturizācijas vairs neparedz reģionāli diferencētu investīciju un pakalpojumu attīstības plānošanu, un sadales sistēmas operatoram, atbilstoši licences nosacījumiem, ir pienākums piemērot vienlīdzīgus sistēmas lietošanas nosacījumus un nodrošināt līdzvērtīgus pakalpojumus visā tā licences zonā, kas aptver visu Latvijas teritoriju. Noteikumu projekta esošā redakcija arī nesniedz informāciju par to, kāds ir sadales sistēmas operatora darbībā paredzētais reģionu iedalījums – proti, vai ir paredzēts izmantot Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā noteikto administratīvo teritoriju iedalījumu, Reģionālās attīstības likumā noteikto iedalījumu Latvijas plānošanas reģionos, vai arī par vienoties par sadales sistēmas vajadzībām pielāgotu reģionu definējumu šo noteikumu mērķa sasniegšanai.

LEEA vērtējumā, ja sadales sistēmas operatoram tiktu noteikts pienākums apkopot un sniegt informāciju par situāciju un attīstības plāniem Reģionālās attīstības likumā noteikto plānošanas reģionu ietvaros, šīs informācijas lietderība sabiedrībai un iesaistītajām ir vērtējama kā ierobežota. Ņemot vērā to ka viena plānošanas reģiona ietvaros sadales sistēmas darbības rādītāji var būt izteikti atšķirīgi, plānošanas reģiona vidējie sistēmas darbības rādītāji nesniedz pilnvērtīgu informāciju par situāciju sadales sistēmas darbību un investīciju pamatotību sistēmā reģionā ietilpstošās mazākās teritorijās. No sistēmas darbības rādītāju analīzes, kā arī investīciju un attīstības pamatojuma viedokļa, LEEA vērtējumā precīzāku ieskatu sniegtu Noteikumu projekta 6.1. un 6.2.punktos uzskaitītā informācija, kas apkopota, piemēram, novadu teritoriju un novadu pilsētu griezumā. Tomēr ir pamats bažām, ka informācijas sagatavošana ar šādu detalizāciju, kas aptver sadales sistēmas faktisko stāvokli un plānoto attīstību visās Latvijas pilsētās, ciemos un novadu lauku teritoriju faktiskās, radīs nesamērīgi augstu administratīvo slogu sadales sistēmas operatoram un padarīs uzņēmuma attīstības plānu ievērojami apjomīgāku grūtāk pārskatāmu. Papildus tam ir pamats uzskatīt, ka lēmums uzņēmuma ilgtermiņa attīstības politikā diferencēt reģionus un noteikt tiem atšķirīgus investīciju mērķus var izraisīt pretrunīgu reakciju sabiedrībā.

Ņemot to vērā, LEEA vērtējumā, būtu pamatoti Noteikumu projektā atteikties no sadales sistēmas operatora pienākuma sniegt informāciju par sadales sistēmas infrastruktūru un tās plānoto attīstību reģionālā griezumā, un, gluži pretēji, attīstības plānā nostiprināt sadales sistēmas operatora pienākumu un tiesības attīstību tās licences zonā plānot atbilstoši vienotiem kritērijiem un nosacījumiem, piemēram, faktiskajam infrastruktūras tehniskajam stāvoklim, lietotāju pieprasījumam un pieprasījuma attīstības perspektīvām.

Komentējot Noteikumu projekta 5. un 12.punktu, kurā ir atsauce uz Tīkla kodeksu elektroenerģijas nozarē, LEEA pauž viedokli, ka minēto atsauci būtu vēlams būtiski precizēt vai arī izslēgt no Noteikumu projekta. Tas, LEEA vērtējumā, ir pamatots ar apstākli, ka Tīkla kodekss, atbilstoši tā 1.pantam, reglamentē galvenokārt elektroenerģijas sistēmu ekspluatācijas un operatīvās vadības darbības, kuras nav tieši saistītas ar sadales sistēmas ilgtermiņa investīciju vai attīstības politiku. Ņemot to vērā, lai pilnvērtīgi un pierādītu to, ka attīstības plānā iekļauts investīciju projekts izpilda, piemēram, Tīkla kodeksa 11. pielikumā iekļautās prasības par pieļaujamiem sprieguma diapazoniem sadales sistēmas pieslēgumpunktos, sadales sistēmas operatoram būtu jānodrošina ļoti detalizēts un plašs apraksts gan par konkrēta objekta būvniecībā izmantotajām iekārtām un to darbības raksturlielumiem, gan arī par plānotajām personāla darbībām šīs iekārtas ekspluatācijas laikā. Šāda rakstura informācijas iekļaušana sadales sistēmas operatora attīstības plānā potenciāli var padarīt ievērojami saturiski komplicētāku un faktiski nepārskatāmāku tām sabiedrības ieinteresētajām pusēm, kuru darbība nav cieši saistīta ar elektroenerģijas tīklu ekspluatāciju ikdienas režīmā. Tāpat arī uzskatām, ka pienākums papildus atskaitīties par investīciju projektu atbilstību Tīkla kodeksa prasībām faktiski pārklāsies ar jau šobrīd īstenoto uzraudzību, ko attiecībā uz sistēmas dalībniekiem savas kompetences ietvaros, atbilstoši Tīkla kodeksa prasībām jau īsteno, piemēram, pārvades sistēmas operators. Attiecīgi, minētā atsauce rada augstāka administratīvā sloga

veidošanās risku visām iesaistītajām pusēm, bet it īpaši sadales sistēmas operatoram kā plāna izstrādātājam un SPRK kā institūcijai, kurai būs jāveic attīstības projektu analīze, vērtējot tajos plānoto elektrotehnisko iekārtu darba parametrus un paredzamo ekspluatāciju.

Papildus, vērtējot Noteikumu projekta 6.2.2.4. punkta prasību, kas nosaka sadales sistēmas operatora pienākumu iesniegt apkopotu informāciju par finanšu ieguldījumiem līdz 100 tūkstošiem EUR sadales infrastruktūrā posmos ar zemu tīkla noslodzi, LEEA secina, ka sadales sistēmas operators var saskarties ar būtiskām grūtībām nodrošināt šo prognožu precizitāti, it īpaši laika periodam, kas pārsniedz vienu gadu, jo nepieciešamība pēc šādām investīcijas daudzos gadījumos var notikt arī pēc trešās puses, piemēram, elektroenerģijas lietotāja vai ražotāja iniciatīvas, un neprognozējami. Līdz ar to, LEEA vērtējumā, būtu pamatoti vērtēt iespēju samazināt plānā obligāti iekļaujamo investīciju prognozēšanas periodu līdz vienam gadam, vai Noteikumu projektā noteikt sadales sistēmas operatoram sniegt informāciju tikai par saviem ierosinātajiem ieguldījumiem un par jau zināmajiem, bet vēl neīstenotajiem trešo pušu ierosinātajiem ieguldījumiem.

Ar cieņu,
LEEA izpilddirektors
Gunārs Valdmanis